

Ptaki i nietoperze w naszym sąsiedztwie to gatunki pod ochroną

Ptaki i nietoperze są trwale związane z obiektami budowlanymi. Często nawet nie zdajemy sobie sprawy, że dzielimy z nimi miejsce zamieszkania. Ptaki widzimy tylko przesiadujące na drzewach, dachach czy parapetach, a nietoperzy nie widzimy wcale. Nieświadomość ta trwa do momentu, kiedy budynek musi zostać wyremontowany, a wtedy często następują ptasie i nietoperzowe dramaty – strącane są gniazda z jajami, stropodachy są zamykane mimo obecności w nich żebrzących o pokarm piskląt, szczeliny w elewacji są zaklejane i zamalowywane mimo śpiących w nich nietoperzy.

Choć tylko niektóre zamieszkują w budynkach, wszystkie występujące w Polsce gatunki nietoperzy i ptaków są objęte ochroną prawną – nawet miejskie gołębie oraz „pospolite” wróble i kawki.

Chronionych ptaków i nietoperzy nie wolno:

- zabijać,
- okaleczać,
- płoszyć,
- niepokoić,
- niszczyć ich siedlisk – miejsc rozrodu, wychowu młodych, schronień (na czas dnia i w trakcie zimy, jak ma to miejsce w przypadku nietoperzy),
- utrudniać dostępu do nich - wyjątkiem jest gołąb miejski, którego siedliska i gniazda podlegają ochronie tylko w trakcie obecności piskląt w gnieździe.

Naruszenie zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych bez odpowiedniego zezwolenia lub wbrew jego warunkom jest wykroczeniem i podlega karze grzywny, a nawet aresztu.

Przepisy chroniące ptaki i nietoperze bytujące w budynkach

- ustawa o ochronie przyrody
- rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt
- ustawa o ochronie zwierząt
- ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie
- Prawo budowlane
- Kodeks karny

Nawet najlepsze przepisy nie zastąpią ludzkiej wrażliwości. Jeśli mieszkamy na terenie spółdzielni lub wspólnoty mieszkaniowej, interesujemy się ogłoszeniami o zaplanowanych remontach, by móc odpowiednio wcześniej zareagować. Gdy widzimy, że ptakom lub nietoperzom może stać się krzywda – reagujemy. Rozmowa i okazanie niniejszego folderu mogą okazać się wystarczające do przerwania prac zagrażających zwierzętom, zaczerpnięcia fachowej porady i dokończenia robót bez kolizji z przepisami. Jeśli jednak okaże się, że to nie wystarcza, to w miarę możliwości zrobmy zdjęcia i zadzwonimy po policję. Często dopiero pojawienie się służb mundurowych pozwala na szybkie, chociaż doraźne, wstrzymanie prac zagrażających ptakom i nietoperzom.

Jedynym podmiotem mogącym trwale wstrzymać prace budowlane jest powiatowy inspektor nadzoru budowlanego, którego również należy zawiadomić o toczących się pracach budowlanych, bezpośrednio zagrażających zwierzętom.

Zwykle myśli się o zgłoszeniu zdarzenia do właściwego miejscowo regionalnego dyrektora ochrony środowiska – i oczywiście można to zrobić. To właśnie on może wszcząć postępowanie w przedmiocie wystąpienia szkody w środowisku. Jednak organy ochrony przyrody nie posiadają takich uprawnień, jakie przysługują policji (np. legitymowania osób i żądania informacji) i dlatego nie mają możliwości podjęcia natychmiastowej interwencji w terenie, zaraz po otrzymaniu zgłoszenia.

W trakcie interwencji cenna jest często każda minuta – dlatego pierwszym krokiem do ochrony ptaków i nietoperzy jest wyrażenie naszego sprzeciwu i zawiadomienie policji.

Gatunki ptaków najczęściej gniazdujące na i w budynkach

- oknówka (lęgi: kwiecień/maj – sierpień)
- jerzyk (lęgi: maj – sierpień)
- wróbel, mazurek (obecność: cały rok, lęgi: marzec – sierpień)
- pustułka (obecność: cały rok, lęgi: marzec/kwiecień – lipiec)
- kawka (obecność: cały rok, lęgi: marzec/kwiecień – czerwiec)
- gołąb miejski (obecność i lęgi: cały rok)

Nietoperze w budynkach

- kolonie rozrodcze: mroczek późny, nocki, karliki
- zimowanie: borowiec wielki, mroczek posrebrzany, mroczek późny, karliki

Wykorzystywane miejsca

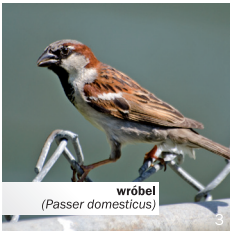
- stropodach: jerzyk, kawka, wróbel, gołąb miejski, nietoperze (zima)
- szczeliny w elewacji: jerzyk, wróbel, mazurek, nietoperze (zima)
- miejsca związane z rurami spustowymi: jerzyk, wróbel, gołąb miejski
- strych: gołąb miejski, nietoperze (lato)
- wnęki balkonowe i okienne: oknówka, gołąb miejski, pustułka

oknówka
(*Delichon urbicum*)

jerzyk
(*Apus apus*)

wróbel
(*Passer domesticus*)

mazurek
(*Passer montanus*)

pustułka
(*Falco tinnunculus*)

kawka
(*Corvus monedula*)

gołąb miejski
(*Columba livia f. urbana*)

mroczek późny
(*Eptesicus serotinus*)

noczek duży
(*Myotis myotis*)

karlik wielki
(*Pipistrellus nathusii*)

borowiec wielki
(*Nyctalus noctula*)

mroczek posrebrzany
(*Vespertilio murinus*)